

[Gert Petersen]

Ifølge aftalen om dansk deltagelse i produktionen af F-16 kampfly er det som bekendt stillet Danmark i udsigt, at man fortsat kan være med i produktionen også ud over leverancen af NATO-kontraherede fly. De kampfly, der leveres til lande uden for NATO, skal samles i USA.

Herved kan Danmark via USA blive impliceret i produktion af våben, som leveres til lande, der ikke opfylder de af dansk våbenlov fastsatte bestemmelser. Dansk våbenlov forbyder dansk eksport af krigsmateriel i en række tilfælde, f. eks. hvis et land er i væbnet konflikt med et andet land, er involveret i en konflikt, der kan frygtes at ville føre til væbnede sammenstød, eller har interne væbnede uroligheder.

Ifølge de amerikanske kilder går den ikke-offentliggjorte aftale ud på, at de danske komponenter, som ikke leveres til NATO-samlefabrikkerne i Europa, kan sælges direkte til USAs regering og bliver dennes ejendom. Hvorhen USAs regering sælger de kampfly, som de leverede komponenter indgår i, er derefter dansk våbenlov uvedkommende. På denne rent formalistiske måde skulle vor våbenlov ifølge de amerikanske kilder være neutraliseret.

Hvis denne fremstilling er rigtig, er der naturligvis tale om en reel omgåelse af våbenloven. Over for Weekendavisen benægter udenrigsministeriet herhjemme da også, at fremstillingen er korrekt. Udenrigsministeriets talsmand hævder tværtimod, at aftalen er indgået, for at Danmark kan tage forbehold i tilfælde af salg til tredjelande, fordi dansk våbenlov kræver tilladelse til hvert enkelt tilfælde af våbeneksport. Udtalelserne fra dansk side er imidlertid langt mere slørede og uklare end de udtalelser, Weekendavisen gengiver fra amerikansk side. Indtil videre forekommer den amerikanske fremstilling mest overbevisende.

Enhver tvivl om sagen kan imidlertid fjernes ved, at aftalen offentliggøres. I så fald kan debatten foregå på et helt klart grundlag. I øvrigt burde aftalen for længst have været offentliggjort; uanset om den amerikanske eller danske udlægning er korrekt, er det helt urimeligt, at en aftale, der vedrører dansk våbeneksport, er holdt skjult for det danske folketings.

Såfremt man nægter at offentliggøre aftalen, styrker man mistanken om, at den ame-

rikanske udlægning er den rigtige, og at der er sket en omgåelse af den danske våbenlov. I så fald må sagen selvfølgelig få yderligere konsekvenser.

Udenrigsministeren (Christophersen):

Da F-16 aftalen i sin tid blev indgået, var det for den daværende regering og de partier, der støttede købet, et element af væsentlig betydning, at dansk industri ikke blot fik mulighed for at deltage i produktionen af de 1.000 fly, som de fem deltagere i aftalen har besluttet sig til at anskaffe, men at der tillige var adgang til at tage del i den forventede produktion af fly til andre lande, hvorved kompensationsmulighederne ville blive forøget. Det var imidlertid også vigtigt at sikre, at den danske våbeneksportpolitik kunne efterleves, også i forbindelse med en sådan medproduktion, og på den baggrund tog regeringen initiativ til at indgå en aftale med USA af samme karakter som den aftale, Norge havde indgået tidligt i 1978.

Jeg har ikke noget imod her fra folketingets talerstol at sige, hvad der ligger i aftalen. Aftalen fremtræder som et brev til den danske ambassadør i Washington, hvori den amerikanske regering erklærer – jeg citerer: »Med henblik på at lette dansk deltagelse i medproduktionen vil komponenter hidrørende fra dansk industri blive placeret i pulje med andre produktionskilder, og enhver anstrengelse vil – inden for de begrænsninger, der følger af F-16 kontraktens struktur – blive udfoldet for at sikre, at disse komponenter førstegangsinstalleres i NATO F-16 fly og F-16 fly til tredjelande udpeget af Danmark. Alle F-16 fly vil blive leveret til og overtaget af den amerikanske regering før overdragelse til noget andet land.«

Som nævnt er der tale om en aftale, der er kommet i stand på dansk foranledning. Motivering skal søges i to forhold, dels at regeringen har ønsket en ekstra sikkerhed for, at dansk våbeneksportpolitik kan efterleves også i et så kompliceret og langsigtet projekt som det, F-16 aftalen omfatter, dels at regeringen har ønsket at sikre dansk industri en kontinuerlig produktionsgang, der ikke afbrydes i videre omfang end strengt nødvendigt som følge af eventuelle danske ønsker om ikke at deltage i produktion til et bestemt tredjeland.